Hálózatok alapjai

Hálózatok kialakulása

- Független számítógépek problémái:
  - Információ megosztás
  - Módosítások követése
  - Erőforrás megosztás (nyomtató)

Hálózatok kialakulása

- Kezdeti számítógép hálózatok:
  - Nincsenek szabványok
  - Kompatibilitási problémák
  - Teljes hálózat átalakitása

Hálózat fogalma

Olyan rendszer ami a számítógépek egymás közötti kommunikációját biztosítja

Mi a hálózat célja?

Hálózatok célja

- Erőforrásmegosztás (tárhely, nyomtató)
- Asztalmegosztás
- Távoli bejelentkezés
- Kommunikáció
- Adatátvitel
- (*) Kliens-szerver vs Peer-to-Peer

Hálózatok története

1940 – George Stiblitz: Távoli hozzáférés telexgép segítségével, Dartmouth College

7

Telex (Teletype Exchange)

Hálózatok története

1940 – George Stiblitz: Távoli hozzáférés telexgép segítségével, Dartmouth College

1960-as évek eleje:

DoD (Dep. Of def.): Telefonhálózatok sebezhetősége

Paul Baran: digitális csomagkapcsoló, első csomagkapcsolt hálózat

1967 - Advanced Research Projects Agency (ARPA): Paul Baran ötletének megvalósítása

1969 – ARPANET megszületése: Egyetemek közötti hálózat (50 Kbit/sec)

1973 – TCP/IP protokol

1981 – Internet szó megjelenése

1991 – WWW megalkotása

1993 – Első grafikus böngésző (MOSAIC)

1999 – IPv6 megjelenése

Hidegháború (1950)

- USA Szovjetunió
- Fegyverkezési verseny
- USA: Sebezhető, sérülékeny hálózat
- Drága gépek: katonaság, egyetemek
- Paul Baran:
  - Elosztott, hibatűrő rendszer
  - Digitális csomagkapcsolás
  - Eleinte nem tartották kivitelezhetőnek

ARPA (Advanced Research Projects Agency)

- 1967 Larry Roberts bebízonyítja, hogy Baran ötlete működik
- IMP (Interference Message Processor)
- Minden csomópont legalább 2 másik IMP-vel tart kapcsolatot.
- Datagrammos hálózat
- Telefonvonal
- ARPANET megszületése

ARPANET fejlődése

- 1969 4 csomópont
- □ 1971 15 csomópont
- 1972 34 csomópont

ARPANET fejlődése

- Eleinte számítógépes kommunikáció és erőforrásmegosztás volt a cél
- Egyre többen csatlakoztak a hálózathoz
- Protokoll egyesítés szüksége
- 1974 TCP/IP
- Hirtelen nő az ARPANET-hez kapcsolt LAN-ok száma
- 1980 DNS rendszer bevezetése
- Levelezési listák megszületése

ARPANET fejlődése

- 1983-ban lett a TCP/IP a hivatalos szabvány
- Bármilyen gép tudott csatlakoni a hálózathoz
- Felhasználók száma exponenciálisan nőtt
- 1980-as évektől terjedt el az internet kifejezés

Hálózatok felépítése

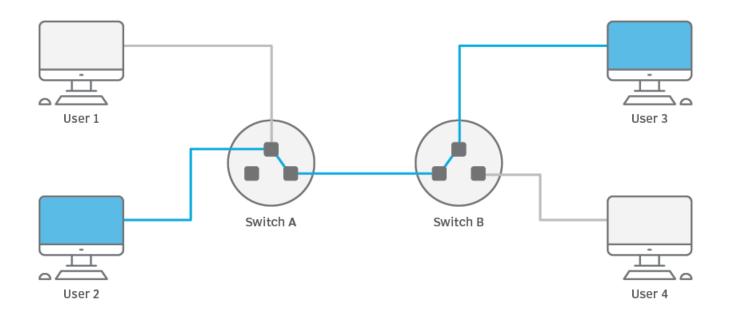
Vonalkapcsolt hálózat

- Circuit switching network
- Két gép között állandó kapcsolat van
- A teljes sávszélességet előre lefoglalja
- Ha nincs adatátvitel, akkor is foglalt
- Alacsony a hálózat kihasználtsága

Vonalkapcsolt hálózat

- Késleltetést a jeltovábbítás ideje határozza meg
- Kapcsolat felépülése hosszú idő
- Például vezetékes telefon
- Nincs csomag újraküldés

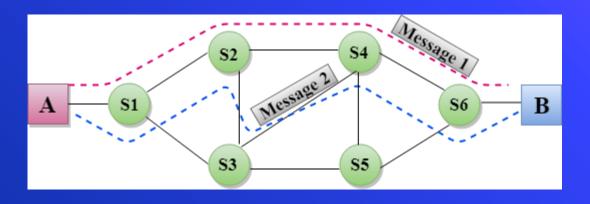
How circuit switching works

Üzenetkapcsolt hálózat

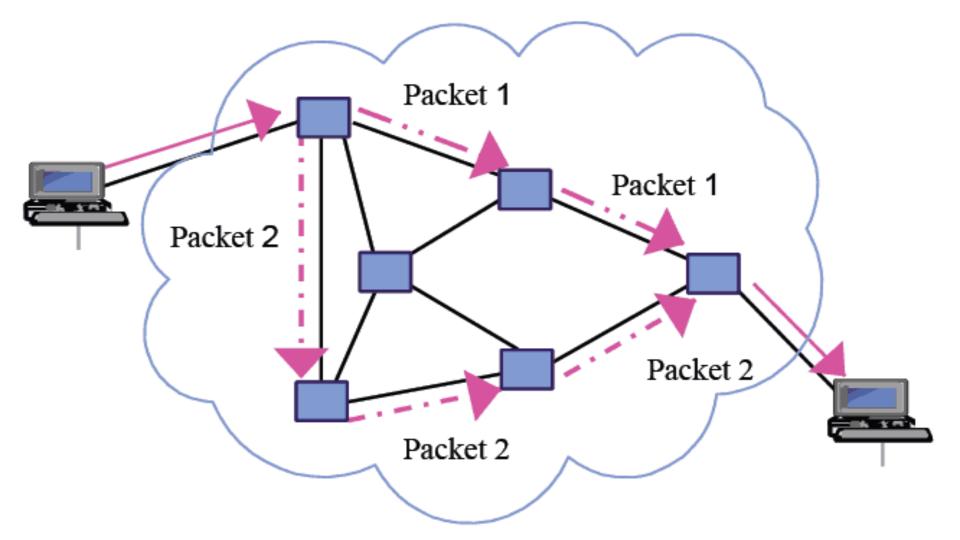
- Több alternatív útvonal
- Üzenetek egyben kerülnek küldésre
- Üzenet a legkisebb egység
- Tárol és továbbít
- Node-nak kell tárhely
- Adatintegritás

Üzenetkapcsolt hálózat

Csomagkapcsolt hálózat

- Packet switching network (PSN)
- Uzenet felbontása fix méretű csomagokra
- Minden csomagnak van header-je és body-ja
- Csomagok különböző sorrendben is érkezhetnek
- Végponton sorba kell rendezni a csomagokat
- Rövid idejű hálózati terhelés
- Csomag el tud veszni

Csomagok felépítése

- Fejléc
  - Csomag hossza
  - Azonosító
  - Forrás IP címe
  - O Cím IP címe
  - Protokoll
  - Ellenőrző összeg
- Tartalom

Adatátvitel iránya

- Simplex
  - Egyirányú adatátvitel (rádió)
- Half Duplex
  - Kétirányú
  - Egyszerre csak egyik irány (CB rádió)
- Full duplex
  - Kétirányú minden időpillanatban (telefon)

Átviteli technikák

- Point to Point
  - 2 gép közötti kommunikáció
  - Lehet, hogy több csomóponton is átmegy
  - Adó és Vevő

Átviteli technikák

- Szórásos (Broadcast)
  - Közöcs kommunikációs csatorna
  - Minden gép ezen osztozik
  - Elküldött csomagot mindenki megkapja
  - Címzett megjelölés, ellenőrzés
  - WiFi hálózat
  - "Pista gyere ide!"
  - Akár az összes gép is megcímezhető

Osztályozás méret szerint (PAN)

- Personal Area Network: Személyi hálózat
- 1-2 méter
- Bluetooth

Osztályozás méret szerint (LAN)

- Local Area Network: Helyi hálózat
- 0 10-100m
- Egyetlen épület, vagy annak környezete
- Erőforrásmegosztás
- Vállalati hálózatok
- Különböző átviteli technika
- Réz, optikai kábel, rádióhullám
- O IEEE 802.11

Osztályozás méret szerint (MAN)

- Nagyvárosi hálózat (Metropolitan Area Network)
- Egy város egész területét fedi le
- Analóg földfelszíni sugárzás (2013)
- Kábel TV
- Városi internetszolgáltató

Osztályozás méret szerint (WAN)

- Nagy kiterjedésű hálózat (Wide Area Network)
- Egész országot vagy kontinenst lefed
- Általában átviteli vonalak és kapcsolók alkotják
- Általában több hálózatot kapcsol össze
- Egyes alhálózatok más-más tulajdonban vannak

Hálózati eszközök

Router

- A hálózati forgalmat irányítja
- Működik LAN és WAN hálózaton is
- Torlódásmentes út keresése
- Különböző hálózatok összekötése (protokoll)
- Belső hálózat alhálózatokra osztása
- Célállomás és helyi címek egy táblázatban

Router

- Útválasztási szabványok (RIP, BGP, OSPF):
  - Routing Information Protocol
  - Border Gateway Protocol
  - Open Shortest Path First
- Első védelmi vonal
- Forgalomszűrés
- O Saját IP

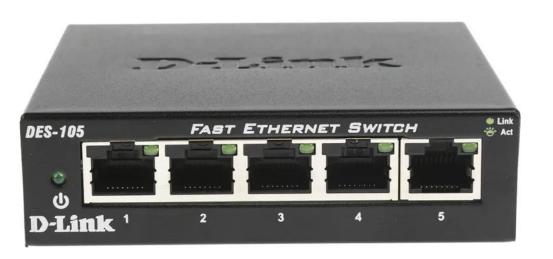
HUB

- Több hálózati eszközt kapcsolnak össze
- Működik repeater-ként is
- Azonos protokollú LAN eszközök
- Nincs csomagszűrés és címzés
- Az összes eszközre elküldi az adatot

Switch

- Intelligensebb mint a HUB
- Korlátozott útválasztási információ
- Célállomás címét kezeli
- Csak a címzett kapja meg az adatot
- DDoS (Distributed Denial of Service)

HUB vs Switch

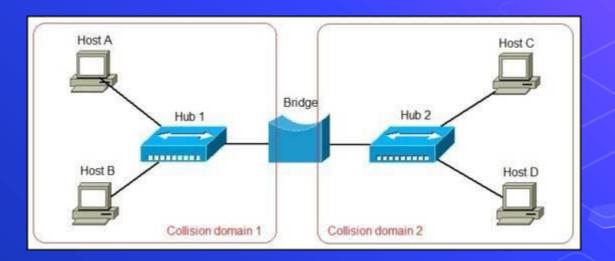

Bridge

- Nagyobb hálózatok szétbontása
- Két fizikai hálózat között helyezkedik el
- Kezeli a két hálózat közötti adatforgalmat
- Hasonló a HUB-hoz, MAC cím szűrés
- LAN címtábla
- Nem népszerű manapság

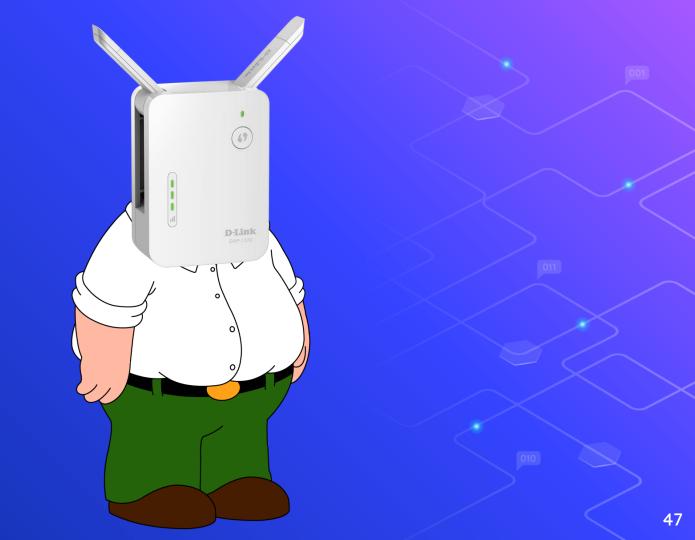
Access point

- Lehet vezetékes vagy vezeték nélküli
- Vezetékes hálózat vezeték nélküli eszközök
- Adó és Vevő egység, WLAN
- Több port bővítés
- Lefedettség több AP
- Különböző szabványok
- O DHCP, SSID

Repeater

- Felerősíti a fogadott jelet
- Jelet fogad, felerősíti és továbbítja
- **LAN 100m**
- Lehet vezeték nélküli is

Modem

- Modulátor-demodulátor
- Digitális jelek továbbítása analóg vonalon

Gateway (átjáró)

- Különböző hálózati modellen alapuló hálózatokat kapcsol össze
- Protokollkonverter
- Különböző protokoll, szabvány, tartomány

Firewall

- Biztonsági eszköz
- O Szűri és felügyeli a kimenő és bejövő forgalmat
- Belső hálózat és internet között helyezkedik el
- Lehet szoftveres és hardveres tűzfal is

NIC

- Network Interface Card
- Hálózatokhoz való csatlakozásra szolgál
- Egyedi azonosító (Media access control)
- Számítógép és router között helyezkedik el

